

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ МУЗИКА ЗА VIII КЛАС (ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по *музика* в VIII клас допринася за разширяване на музикалната култура чрез придобиване на нови знания, данни за историческото развитие на музиката, извежда нови музикални преживявания, като разкрива по-богат и сложен музикален свят. Темите в програмата са ориентирани към откриване на пътища за духовната култура на човечеството. Проследяват се музикалното изкуство в неговата закономерност и художественото творчество, връзките с другите изкуства в разнообразните прояви в концертната зала, изложбата, театъра и киното като част от живота на всеки един индивид.

Потребностите в областта на музикалната практика са насочени към овладяване на базисни знания, умения и отношения, свързани със спецификата на музикалното изкуство във всичките му разнообразни прояви и с изграждането на музикалноизпълнителски, музикалноаналитични, когнитивни, социални, творчески и други компетентности у ученика, в контекста на задължителните ключови компетентности за учене през целия живот съобразно Европейската референтна рамка.

В музикалнообразователния процес по музика в VIII клас се създават условия за по-нататъшно развитие на музикалните способности като съществен фактор за пълноценно общуване с музиката и успешно реализиране на музикалните дейности. В хода на учебната работа се развиват уменията за работа в екип, съобразяване с мнението на другите, стимулират се креативно поведение и интерес към начините за търсене, съхранение и разпространение на музикална информация. Учебната програма е структурирана в таблици и представя учебното съдържание тематично чрез очакваните резултати от обучението по всяка тема и свързаните с нея понятия. Водещ принцип при определянето на темите е разграничаването на основните видове дейности, присъщи на урока по музика. В този смисъл темите не са представени в задължителна последователност, а предполагат работата по тях да се преплита във всеки урок на принципа на спираловидното развитие на уменията, натрупване на представите и изграждане на понятията.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

Области на компетентност	ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ
Музикална практика: музициране, възприемане на музика	<ul style="list-style-type: none">• Знае шест песни по избор от училищния репертоар и ги интерпретира според възможностите.• Изпълнява три теми от музикални произведения.• Знае три песни по избор от извънучилищния репертоар.• Интерпретира според възможностите си музикалния репертоар.• Разпознава три творби от репертоара за възприемане.• Коментира по определени показатели слушана в клас музика.
Музика и съвременни информационни технологии	<ul style="list-style-type: none">• Използва основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация.• Подготвя аудио информация за предпочитана творба и/или цялостна музикална програма.
Музика, култура, общество	<ul style="list-style-type: none">• Сравнява по характерни черти фолклор от различни краища на света в типични изпълнителски форми, жанрове и танци.• Познава основни стилови епохи и направления в музиката и тенденции в развитието на музикалната култура (вкл. популярната) и ги свързва с типични представители.• Оценява комуникативните възможности на музиката.
България в световната музикална култура	<ul style="list-style-type: none">• Разпознава творчеството на български музиканти и музикални формации от различни стилове и жанрове.
Музиката в синтез с изкуствата	<ul style="list-style-type: none">• Познава съвременни музикално-сценични жанрове и практики.• Открива в подходяща музика съвременни форми на синтез.• Свързва изучавани музикални творби с техните автори.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
<p>1. Тема: Музикална практика</p> <p>1.1. Изпълнение на музика</p> <p>1.2. Възприемане на музика</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява шест песни от училищния репертоар и три песни от извънучилищния репертоар и интерпретира вярно образната същност на песента. • Знае какво е поведението на културния слушател при цялостно възприемане на творба с обемна музикална форма. • Разпознава пет изучавани творби по характерни откъси от тях. 	<p>музикална форма жанр епоха</p> <p>интонация</p> <p>прозодия</p>
<p>2. Тема: Изразни средства в музиката</p> <p>2.1. Принципи на формообразуване</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира в музикално произведение съответните изразни средства. • Разпознава музикални творби, като се опира на слуховия си опит, свързан с изразните средства. • Знае основните принципи на формообразуване, открива ги и проследява последователността им в звучаща творба с помощта на учителя. • Открива принципите на формообразуване на музиката в звучаща творба. • Определя дяловете на музикалната форма. 	<p>хармония</p> <p>изменено повторение</p>

<p>3. Тема: Музиката в древните култури</p> <p>3.1. Хипотези за възникване на музиката</p> <p>3.2. Възникване и развитие на музикалните инструменти</p> <p>3.3. Периодизация на музиката в древността</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава възникването на музиката като част от синкретичното цяло на ранното изкуство. • Ориентира се в историческата епоха и влиянието ѝ върху музикалните практики. • Прави връзка между музиката и историческите и социалните явления и процеси. • Систематизира знанията си относно историческата последователност в развитието на музикалното изкуство. 	<p>синкретизъм</p> <p>музикални първообрази</p> <p>колективен танц</p> <p>древни инструменти</p> <p>диатоника</p>
<p>4. Тема: Музиката през Средновековието</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира влиянието на традициите от Античността и ролята на християнството. • Ориентира се в спецификата на западно църковната и източно православната музика. 	<p>григориански хорал</p> <p>болгарски роспев</p>
<p>5. Тема: Музикалната култура през Ренесанса</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Проследява възраждането на естетическите идеали на античното изкуство. • Съпоставя единството между действителност и изкуство, научни и художествени начини за наблюдение върху света. 	<p>мадригал</p> <p>опера</p>
<p>6. Тема: Музикалният Барок</p> <p>6.1. Бароквата епоха. Представители</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Дискутира връзката и влиянието на музиката с архитектурата и изобразителното изкуство. 	<p>орнаментика</p> <p>оратория</p> <p>концерто гресо</p> <p>сюита</p> <p>фуга</p>
<p>7. Тема: Епоха, стил, направление в изкуството</p> <p>7.1. Европейският Класицизъм</p> <p>7.2. Виенска класическа школа</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Дискутира по отношение на стилове, типични за различни исторически периоди. • Систематизира знанията за историческото развитие на музиката. 	<p>сонатна форма</p> <p>сонатно-симфоничен</p> <p>цикъл</p> <p>инструментален концерт</p> <p>симфония</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Осъзнава водещата роля на стремежа към хармонично равновесие между естетическите принципи и техния израз в творбите. 	
8. Тема: Музикална Европа през 19 век – Романтизъм. 8.1. Музиката в България в края на 19 век – Възраждане	<ul style="list-style-type: none"> • Осъзнава смисъла на романтичното светоусещане, тълкувано в зависимост от социалните позиции на всеки творец. • Посочва български музикални дейци от 19 век. 	инструментална и вокална миниатюра

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет музика в VIII клас е определеният годишен брой часове в прилагания в училището рамков учебен план

Препоръчително разпределение на часовете

За нови знания	35%
За упражнения	30%
За преговор	10%
За обобщение	5%
За наблюдение в извънучилищна обучаваща среда а) наблюдение в изнесена музикално-творческа среда: - <i>посещение на репетиция на музикална формация (хор, оркестър, вокално-инструментален ансамбъл) в културна институция</i> б) наблюдение на жива звукова среда: - <i>екскурзия сред природата</i>	15%
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво)	5%

СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки (от устни, от писмени, от практически изпитвания)	60%
Оценки от контролни и от класни работи	15%
Оценки от други участия (работа в час, изпълнение на домашни работи, на лабораторни упражнения, работа по проекти и др.)	25%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Спецификата на музикалнообразователния процес създава условия за придобиване на ключовите компетентности.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
Компетентности в областта на българския език	<ul style="list-style-type: none"> ✓ формулиране на мнение при изпълнение и възприемане на музиката; ✓ търсене на понятия за определяне характера на музикалното произведение; ✓ описване на звукови картини; ✓ разпознава възрожденското музициране, даскалската поезия, хомогенността на музика и текст на възрожденското време; ✓ обогатяване речника на учениците. <p>Разбиране, използване, съпоставяне, оценяване и осмисляне различни по формат текстове (непрекъснат – писмена реч, организирана в изречения, структурирани в абзаци; прекъснат – таблица, графика, диаграма, списък, изображение и др.; смесен – комбинация от прекъснат и непрекъснат текст), включително и дигитални, за изпълнение на определени задачи</p>
Умения за общуване на чужди езици	<ul style="list-style-type: none"> ✓ използване на понятия на чужд език от музиката в практически музикални дейности; ✓ четене на текстове на песни на чужди езици; ✓ обогатяване речника на учениците, свързан с чуждия език.

Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите	<ul style="list-style-type: none"> ✓ прилагане на математически модели и закономерности при осмислянето на по-важните елементи на музикалната изразност – изразни средства; ✓ прилагане на графични модели и закономерности при онагледяването на музикални форми и жанрове; ✓ участие в музикални дейности във връзка със звукоизобразителната същност на музиката, теми, посветени на различни (природни обекти и явления, сезони, животни, планини, реки и др.);
Дигитална компетентност	<ul style="list-style-type: none"> ✓ използване на дигитална звуковъзпроизвеждаща техника и съвременни музикални инструменти в обучението по музика; ✓ търсене, събиране, обработване на информация, в т.ч. и музикална, използвайки съвременните информационни технологии и интернет ресурси; ✓ използване софтуер за запис и възпроизвеждане на музика.
Умения за учене	<ul style="list-style-type: none"> ✓ следване на указания за музикално-изпълнителска дейност; ✓ планиране на собствената дейност в групово музициране; ✓ сравняване на различни музикални произведения, обобщаване, групиране по определен признак; ✓ самостоятелно събиране и използване на информация при поставени задачи в дейности в изнесена обучаваща среда – звуците в природата; ✓ посещение на репетиция на музикална формация (хор, оркестър, вокално-инструментален ансамбъл) в културна институция.
Социални и граждански компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ✓ обсъждане на текстове с акцент върху възрожденския характер на песните „От как се е, мила моя майнольо, зора зазорила“ – народна, и „Слънцето трепти захожда“, м. и т. Добри Чинтулов; ✓ участие в обсъждането на различни музикални произведения; ✓ участие в групова учебна дейност, свързана с изява на толерантност към различните мнения и предпочитания, толерантност към различните възможности на съучениците, търпимост, уважение и подкрепа в процеса на груповото музициране; ✓ участие в екипи за работа по учебни проекти по музика с интердисциплинарен характер.
Инициативност и предприемчивост	<ul style="list-style-type: none"> ✓ участие в музикални изяви, свързани с календарните празници, отбелязвани в класната стая и в училището: коледни, новогодишни, пролетни празници, патронен празник на училището, завършване на учебната година и др.; ✓ проява на толерантност към други мнения и интерпретации.

Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество	<ul style="list-style-type: none"> ✓ изразяване на емоционалното преживяване при изпълнението на песни, при слушането на музика и общуването с българския музикален и танцов фолклор; ✓ подбиране на музика за отбелязването на български празници, свързани с обредния календар (Коледа, сурвакари, кукери, лазарки), класови и общоучилищни празници; ✓ наблюдаване на музикалнотворческа среда чрез посещение на репетиция на вокална формация (вокална група, детски хор и др.), посещение на репетиция на инструментална формация.
Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт	<ul style="list-style-type: none"> ✓ слушане и изпълнение на музикални произведения, свързани с адекватното поведение на човека в природата, на улицата, у дома и на обществени места за опазване на човешкото здраве, оценяване значението на природосъобразния начин на живот; ✓ наблюдения на жива звукова среда при посещение на зоопарк, градски парк и др.

Интегративните връзки между музиката и останалите учебни предмети се осъществяват чрез общи проблеми, теми и понятия, работа по проекти, упражнения в компютърен кабинет. Интеграцията с останалите изкуства и с другите предмети, чрез които се придобиват ключови компетентности, съдейства за изграждане на цялостна и единна представа за света и разкриване на общи закономерности в историческото и съвременното развитие.